

EVOCARE – MIRCEA MALIȚA

ION DIACONU

Ambasador

Este o personalitate complexă – om al celor mai îndrăznețe idei, om de creație, cercetător și pedagog, diplomat de excepție, vizionar în toată puterea cuvântului, academician, un intelectual de factură enciclopedică în domeniul relațiilor internaționale.

Tânăr diplomat, am venit în contact cu Dl. Malița la revenirea din misiunea pe care am efectuat-o împreună cu alți colegi reprezentând România la Conferința de codificare a dreptului consular din 1963. Aveam atunci o dispută în legătură cu poziția activă a unora din noi, care nu ținuse seama de pozițiile altor țări socialiste, și poziția „cuminte“ a celorlalți care stătuseră în umbra lor. Atunci Mircea Malița a reținut poziția mea și faptul că scriam scurte intervenții direct în franceză.

Diplomat și negociator de excepție. În 1964 l-am însoțit în delegația României la prima Conferință pentru Comerț și Dezvoltare, și ca secretar personal în Biroul Conferinței. A fost o delegație condusă de vice-prim ministrul Gheorghe Rădulescu, cu participanți precum Victor Ionescu, ministrul comerțului exterior, mulți adjuncți ai ministrului și alte personalități. Mircea Malița și-a făcut relații multiple, era ca peștele în apă, mă lăsa adesea singur în Biroul Conferinței, cu amendamente și poziții de susținut în fața multor ambasadori și altor participanți de înalt nivel pe lângă care eu eram un tânăr atașat lipsit de experiență. Nu pot să uit faptul că ne cerea ca în fiecare intervenție să avem cel puțin un dicton provenind de la o personalitate politică sau literară, pe o temă legată de subiectul intervenției.

La această Conferință, Mircea Malița a venit cu ideea extraordinară ca România să devină membru al Grupului celor 77 al țărilor în curs de dezvoltare (care atunci lua naștere), a convins conducerea delegației și a transmis în țară propunerea. Eram în primăvara anului 1964, nu era probabil momentul și propunerea nu a fost acceptată. România urma să devină membră a acestui Grup abia în deceniul următor, cu mari dificultăți, cu sprijinul Grupului țărilor Latino-Americane. A fost și un diplomat de excepție, reprezentând țara cu demnitate și profesionalism în Elveția, la ONU (Geneva) și la Washington.

Mircea Malița și-a urmărit în continuare ideea de a deschide pentru România noi orizonturi de cooperare și participare la organisme internaționale. În 1972 el a promovat cu succes ideea aderării României la Fondul Monetar Internațional

Rev. Șt. Pol. Rel. Int., XIV, 1, pp. 35–36, București, 2017.

și la Banca Mondială. Am fost trimis la Ministerul Comerțului împreună cu colegul Victor Cosac de la Direcția Economică să traducem statutele celor două organizații, cu indicația clară să nu vorbim despre aceasta .

Pedagog, creator de școală. Mircea Malița a creat școala de formare a diplomaților prin Cursurile postuniversitare ale MAE, la care a fost principalul protagonist. Mulți dintre viitorii ambasadori ai României au urmat aceste cursuri. A rămas ca rezultat și monumentală lucrare „Diplomația, școli și instituții“, tipărită în 1970 și retipărită în 1975, de referință și astăzi. Nu trebuie uitat că Malița a fost inițiatorul introducerii în teoria și practica negocierilor internaționale a metodelor matematice de analiză. De la domnia sa am reținut că o negociere de succes nu este un „zero sum game“.

Vizionar, generator și promotor de idei. Om al timpului său, ancorat în permanență în realități, Mircea Malița a înțeles importanța evoluției economiei mondiale și a orientării relațiilor economice în funcție de aceasta. A fost membru al celebrului Club de la Roma, alături de alți renumiți analiști și a contribuit la fundamentarea unor politici economice de dezvoltare a țării în anii 1970-1980.

A fost unul din promotorii și protagoniștii dezbaterilor pe probleme internaționale la Asociația Română de Drept Internațional și Relații Internaționale; au reținut atenția mai ales reuniunile privind securitatea și cooperarea în Europa, din anii 1969-1970 care au pregătit viitoarea conferință de la Helsinki, cu participarea multor eminente analiști și oameni de știință. Mai recent, a inițiat și condus dezbateri pe problema negocierilor, pe care le-a considerat întotdeauna principalul mod de desfășurare a diplomației și de reglementare a disputelor internaționale. A inițiat și coordonat elaborarea unei lucrări privind reglementarea pașnică a diferendelor, la care am fost asociați câțiva din tinerii diplomați din MAE și care este și acum actuală.

Inițiator de structuri de analiză și acțiune. Înțelegând bine rolul pe care urma să-l aibă zona Mării Negre în evoluția relațiilor internaționale din această regiune și necesitatea de a promova un climat bazat pe interesele comune ale popoarelor respective, a creat în România Universitatea Mării Negre cu sediul la Constanța. De asemenea, a propus organismelor Organizației Cooperării în Zona Mării Negre crearea Federației Universităților din Zona Mării Negre, la reuniunea de la București din 1997 a Comitetului pentru Afaceri Culturale, Educative și Sociale al Organizației și a stabilit legăturile necesare cu universități din celelalte țări riverane. Federația a împlinit recent 20 de ani de existență.

Om al ideilor și analizelor profunde, al promovării idealurilor nobile și a intereselor comune, Mircea Malița a elaborat și a practicat cu succes metodele diplomației convingerii și negocierilor în relațiile internaționale și a contribuit esențial la formarea în acest spirit a diplomaților români și a unor largi cercuri universitare.